

Potentialer i forskellige hyttedesign

Lene Thomsen og Marianne Bonde
Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Økologi-Kongres 2015
Session C4: Flere levende pattedyr

Agenda

- Farehyttens betydning for pattedrisenes overlevelse
- Farehytter i Danmark
- Hyttekatalog
- Test af farehytter
- Huske-seddel ved valg af farehytter
- Opsamling

Hyttens betydning for pattegriseoverlevelse

Pasning

Pattegris
sundhed og
livskraft

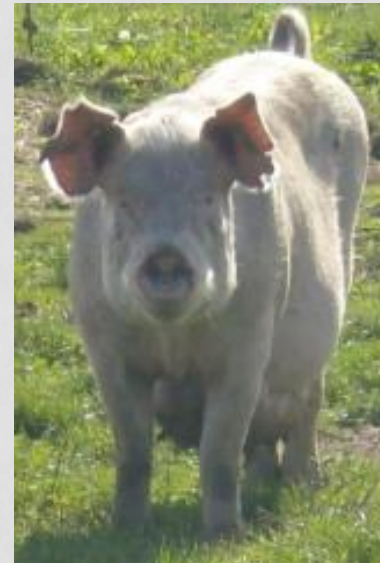
Soens helbred og
mælkeproduktion

Nærmiljø:
Temperatur
og hygiejne

Nærmiljø:
Beskyttelse af
grisene

Soens
adfærd

Den optimale hytte

- Passende temperatur på alle årstider
- Beskyttelse af pattedyr
- Sikring af god so-adfærd
- Mulighed for god pasning

Viden om farehytter

- En del af GUDP projektet VIPiglets
  - Forbedre pattegriseoverlevelsen på friland
- Screening af faremarkerne i DK
  - Faremarksbesøg hos økologer og frilændere

Kataloget

24 forskellige hytter

- A-hytte
- Rundbue
- Pyramidestub
- Fælleshytte
- Andre

A-HYTTER

TP-HYTTE

Hytten er produceret af TP-Hytten v/ Torben Poulsen. Hytten er ikke længere i produktion, men er stadig forholdsvis udbredt i besætningerne og kan muligvis findes brugt. Denne hyttemodel findes i to versioner, en med lille skyde-ventilation og en med stor ventilationslem. Den store lem reguleres via en kæde. Den er monteret så lemmen vender opad, hvilket giver risiko fugt i hytten ved kraftige regnskyl. Ventilationen er, på begge modeller, monteret i øverste halvdel af hyttens bageste gavl. Modellen med den store ventilationslem/inspektionslem har et åbningsareal, der

er syv gange så stort, som på modellen med den lille skyde-ventilation. På hyttens front er so-indgangen placeret midt i gavlen.

UDSTYR:
Låge, faretrin.

TP-HYTTE
Grundareal: 4,2 m²
Rumfang: 3,5 m³

PRODUCENTERS KOMMENTARER

+

- Hytten har en passende højde
- Vi foretrækker A-hytter, men de må ikke gerne være lidt længere og bredere
- TP-Hytten kan nemt repareres

-

- Baglem er for lille både til ventilation og nogen form for håndtering af grisene (udgøven med den lille ventilationslem)
- Hytten er for smal til so og grise
- Der kommer let stræk i hytten og jeg tror grisene kommer til at flyde i dem om vinteren

FAKTA BOKS

MATERIALER:	TAG:	Galvaniseret plade
	SIDER:	Galvaniseret plade
	ANDEL:	Gavl: Plast plade
ISOLERING:	TAG:	40 mm Rockwool
	SIDER:	40 mm Rockwool
	GAVLE:	40 mm Rockwool
VENTILERING:	Maks.ventilation: Med stor lem 0,27 m ² Med lille lem 0,04 m ²	
OMDREJNINGSDIAGNOSIS I M HØJDE:	102 cm	
PRIS CA.:	Kan kun erhverves brugt og prisen vil afhænge af hyttens stand	
ANV. SO-INDGANG:	1	
ER STRUKTURANSTALTNING TIL BESKYTTELSE AF RÆTTEGRISE:	Nej	

ET UNIKT SAMARBEJDE MELLEM
FRILAND A/S OG DYRENES BESKYTTELSE

DYRENES
BESKYTTELSE

Hvilke hytter testes aktuelt?

- Der gennemføres tests af 12 hyttetyper i regi af to projekter: *VIPiglets* (GUDP) og *Storhytter – forbedring og afprøvning* (Svineafgiftsfonden)
- Hytter er udvalgt så de dækker et bredt udsnit af hyttetyper
  - Alle 5 hovedgrupper af hytter fra kataloget er medtaget
  - Producent-ønsker vedr. hytter

Test af hyttepotentiale – interview og målinger på hytten

- Klima (alle fire årstider)
  - Temperaturlogger
  - Vinterstrimler, vindfang
  - So-indgang størrelse og placering
  - Ventilation: størrelse, placering, justering
  - Hyttemateriale og isolering

Test af hyttepotentiale – interview og målinger på hytten

- Fysisk beskyttelse af pattegrise
  - Pattegriseskjul, overdækning, forgård/trin

Test af hyttepotentiale – interview og målinger på hytten

- So-trivsel
  - Hyttedimensioner
  - Forstyrrelse
  - Risiko for skader
  - Foder og vand

Test af hyttepotentiale – interview og målinger på hytten

- Overvågning og tilsyn
  - Faringshjælp
  - Inspektion: overblik, sikkerhed, forstyrrelse
  - Lethed ved håndtering af so og pattegrise

Test af hyttepotentiale – interview og målinger på hytten

- Arbejdsmiljø
  - Funktionalitet af udstyr
  - Sikkerhed
  - Arbejdsstillinger og lys

Hytte-egenskab	Pattegrise	So	Svinepasser
Stort areal af hytte			
Ventilation			
Ekstra beskyttelse af pattegrise			
Sikring af kølighed sommer			
Sikring af varme vinter			
Inspektionslem			

Tænk over

- **Søerne er blevet større og vokser stadig fra 1. til 4.- læg**
  - Altid 2 størrelser af farehytter
- **So-komfort = bevægelsesfrihed**
  - Velfærd kræver plads
- **Dilemma**
  - Store hytter kræver mere halm eller ekstra varme

Tænk over

- **Køligt sommerklima i hytten**
  - Højt placeret ventilation → så stor som muligt
  - Isolering → 50 mm bremser varmestråling

Find hyttekataloget på
<http://www.udviklingscenter.com>

Opsamling

- Mange forskellige hyttetyper
- Fordele og ulemper i hytte-design
  - Hyttetest med fokus på klima, so-trivsel, beskyttelse af pattegrise, tilsynsforhold og arbejdsmiljø
- Fokus ved valg af hytter
  - Hyttestørrelse og materiale
  - Muligheder for ventilation og sikring af klima sommer og vinter
  - Beskyttelse af pattegrisene
  - Mulighed for tilsyn og håndtering af grisene
  - Arbejdsmiljø

**Tak for opmærksomheden
– tid til diskussion..**